

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.

Ефективна економіка. 2024. № 4.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.4.10>

УДК 332.1

О. О. Рудаченко,

д. е. н., професор, професор кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9597-5748>

В. В. Коненко,

к. е. н., доцент, доцент кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1525-7736>

Ю. О. Тараруєв,

к. е. н., доцент, доцент кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9674-5696>

МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

O. Rudachenko,

Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Entrepreneurship and Business Administration,

O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

V. Konenko,

PhD in Economics, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Entrepreneurship and Business Administration, O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

Iu.Tararuiev,

PhD in Economics, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Entrepreneurship and Business Administration, O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

THE MECHANISM OF REALIZING THE ENTREPRENEURIAL POTENTIAL OF THE REGIONS IN UKRAINE

У статті обгрунтовано актуальність теми дослідження та проаналізовано роботи вітчизняних вчених, де розглядаються різні аспекти розвитку підприємництва на регіональному рівні. Наведено визначення понять підприємницького потенціалу регіону та механізму реалізації підприємницького потенціалу регіону. Представлено етапи впровадження, оцінки та удосконалення механізму реалізації підприємницького потенціалу регіону. Особливо відзначено часову обмеженість періоду реалізації підприємницького потенціалу та циклічний характер його використання. Виділено складові механізму реалізації підприємницького потенціалу регіону та відповідні групи виконавців. Для розподілу функцій виконавців між етапами означеного механізму застосовано матрицю розподілу відповідальності (Responsibility Assignment Matrix – RAM). Крім того, у роботі представлено групи заходів з підвищення підприємницького потенціалу регіону. Для оцінки результативності заходів кожної з груп наведено економічні показники. Особливу увагу приділено оцінці результативності економічних заходів з використанням показників еластичності.

The aim of the paper is to formulate recommendations for the formation and practical application of the mechanism for realization of entrepreneurial potential of the Ukrainian regions. The relevance of the research topic are substantiated in the paper. and the works of Ukrainian scientists which are concerning various aspects of business development within the regional economy are also analysed. The definition of the concepts of entrepreneurial potential of the region and the mechanism of realization of entrepreneurial potential of the region are presented in the paper. The first of that ones is defined as the amount of revealed but temporarily unfulfilled opportunities for business development in the territory of a certain region of Ukraine and second – as dynamic system which allows to realize the revealed entrepreneurial potential of the region, taking into account the influence of internal and external factors on its development during a predetermined period. The stages of implementation, evaluation and improvement of the mechanism for realization of the entrepreneurial potential of the region are presented in

the paper. The limited time period of entrepreneurial potential realization and the cyclical type of application of the performed mechanism are particularly noted. The components of the mechanism of realization of entrepreneurial regional potential and the relevant groups of performers are also determined as a key result of the paper. Responsibility Assignment Matrix (RAM) is used to distribute the functions of performers between the stages of the proposed mechanism. In addition, organizational and informational events and also economical tools proposed in the work to increase the entrepreneurial potential of the Ukrainian regions. Economic indicators are chosen to evaluate the effectiveness for tools and events of each type. Particular attention is paid to the assessment of the effectiveness of economic proposals with elasticity rates. The article also contains the conclusions and further areas to research of the problems of formation and application of the entrepreneurial potential of the regions.

Ключові слова: підприємницький потенціал, регіон, механізм реалізації підприємницького потенціалу регіону, етапи застосування та складові механізму, результативність заходів.

Keywords: entrepreneurial potential, region, mechanism of the region entrepreneurial potential realization, stages of application and components of the mechanism, effectiveness of activities.

Постановка проблеми. Аналіз міжнародного досвіду в сфері забезпечення довгострокового економічного розвитку показує, що ключовими умовами такого розвитку є: встановлення, закріплення та ретельне дотримання прав підприємців та інших економічних суб'єктів (основним з яких є право приватної власності), оптимізація рівня податкового навантаження лібералізація економіки та ін. Але, говорячи про розвиток підприємництва в Україні на регіональному рівні, важливо наголосити на важливості децентралізації, бо така реформа дає можливість підвищити рівень фінансової незалежності регіонів, що дозволяє в повній мірі розкрити та реалізувати їх підприємницький потенціал.

Разом з тим, вирішення цього завдання сьогодні ускладнюється через: воєнні дії (внаслідок чого значна кількість підприємців змушені були припинити діяльність, що привело до зниження ділової активості та значного витоку капіталу з країни); високий рівень корупції та зростання тіньового сектору економіки; міграційні процеси, що обумовлюють суттєве зниження кадрового потенціалу регіонів); недосконалість чинного законодавства, що регулює підприємницьку діяльність та ін.

Одним із способів забезпечення сталого розвитку підприємництва на регіональному рівні є формулювання теоретичних рекомендацій щодо виявлення та розкриття підприємницького потенціалу регіонів України та узагальнення цих рекомендацій у вигляді відповідного механізму, що і обумовлює актуальність теми цієї публікації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Актуальність обраної теми дослідження підтверджується значною кількістю наукових публікацій. Так, у роботі Ю. І. Грудзевич міститься механізм реалізації підприємницької діяльності, у складі якого авторка виділила економічну, соціальну та організаційну підсистеми [1, с. 10]; С. І. Бессонова у статті [2] аналізує стан та проблеми розвитку регіонального підприємництва в умовах воєнних дій та з урахуванням міжнародного досвіду. При цьому, особлива увага приділяється проблемам розвитку підприємництва у Донецькому регіоні (що цілком логічно, з огляду на час публікації статті). У моделі підприємницького потенціалу, що представлена у роботі Г. О. Коржова [3] з посиланням на іншомовні джерела [4], підприємницький потенціал розганошується між намірами та зусиллями (але у даному випадку йдеться про розкриття потенціалу особистості). Л. В. Проданова концентрується на завданні визначення рейтингу регіонів України на основі використання офіційної статистичної інформації за критеріями конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості та людського розвитку [5]. Деякі автори досліджують проблеми розвитку підприємництва у певних регіонах України. Так, В. Н. Дундук та Л. В. Михальчук аналізують стан підприємництва у Дніпропетровському регіоні, акцентуючи увагу на проблемах

функціонування та динаміці показників, що відображають функціонування малих підприємств цього регіону [6]. С. Д. Щеглюк та О. Г. Коломієць [7] аналізують динаміку показників, що характеризують Львівський регіон (зокрема – інвестиційну та інноваційну діяльність). Підводячи підсумки аналізу літературних джерел за тематикою статті, можна дійти висновку про те, що проблеми розробки та застосування інструментів реалізації підприємницького потенціалу регіонів України сьогодні вивчені недостатньо і потребують більш детального висвітлення у науковій літературі.

Формулювання цілей статті. На основі викладеного вище, метою цієї статті варто вважати формулювання рекомендацій щодо формування та практичного використання механізму реалізації підприємницького потенціалу регіонів України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підприємницький потенціал та механізм його реалізації належать до базових понять, що визначають специфіку цієї статті. Тому варто визначитися з їх змістовим наповненням.

Термін «потенціал», як правило, визначає комплекс можливостей, що можуть бути використані для розвитку певної економічної системи. При цьому, розвиток можна представити як процес поступової реалізації потенціалу системи (у нашому випадку такою системою є регіон, а підприємництво позначає напрямок реалізації потенціалу).

Важливою ознакою потенціалу як економічної категорії є його тимчасова нереалізованість, що означає необхідність оцінки поточного стану економічної системи для отримання уявлення про наявність (відсутність) потенціалу. З цього у свою чергу випливає, що потенціал оцінюється виходячи з можливостей системи протягом заздалегідь встановленого перспективного періоду.

Врахування загального визначення потенціалу дозволяє навести дефініцію підприємницького потенціалу регіону.

Підприємницький потенціал регіону (ППР) – це сума виявлених, але тимчасово нереалізованих можливостей розвитку підприємництва на території певного регіону України.

Інструментом реалізації підприємницького потенціалу регіону виступає відповідний механізм. У науковій літературі наведені різні визначення механізму, але на нашу думку механізм являє собою різновид системи, що створюється та застосовується суб'єктом з конкретною метою. Виходячи з цього, *механізм реалізації підприємницького потенціалу регіону (МРППР)* варто визначити як динамічну систему, застосування якої дозволяє реалізувати виявлений підприємницький потенціал регіону з урахуванням впливу на його розвиток внутрішніх та зовнішніх чинників протягом заздалегідь визначеного періоду.

Суб'єктами, що ініціюють розробку і застосування МРППР виступають органи місцевого самоврядування на регіональному рівні, оскільки завдання розвитку підприємництва у регіонах покладене саме на них.

Етапи застосування механізму про який йдеться представлені нижче (рис. 1).

Рис. 1. Етапи застосування механізму реалізації підприємницького потенціалу регіону

Розроблено авторами

Охарактеризуємо наведені етапи детальніше.

1. Виявлення можливостей розвитку регіонального підприємництва (РП). На цьому етапі аналізуються поточні умови для розвитку підприємництва, але не застосовуються кількісні методи аналізу. Для виявлення можливостей розвитку підприємництва запрошуються експерти та профільні спеціалісти, що опікуються розвитком підприємництва на регіональному рівні.

2. Оцінка поточного стану регіонального підприємництва. Цей етап передбачає визначення чинників, що впливають на розвиток регіонального підприємництва. Усі регіони характеризуються різним станом підприємництва, тому перелік показників теж може відрізнятися. Крім того, на цьому етапі результати експертної оцінки розвитку підприємництва конкретизуються, бо організуються опитування спеціалістів з визначенням рівня узгодженості їх думок. Результати експертної і кількісної оцінки стану підприємництва регіонів поєднуються із застосуванням процедури їх нормалізації.

3. Оцінка перспективного стану регіонального підприємництва передбачає виконання таких завдань:

3.1 Декомпозиція відносних показників, що характеризують стан регіонального підприємництва (означає розкладання відносних показників на абсолютні складові).

3.2 Застосування методів кількісного прогнозування для розрахунку перспективних значень абсолютних показників (для чого пропонується використовувати широкий спектр методів – від екстраполяції до кореляційно-регресійного аналізу). Це необхідно, оскільки кожен абсолютний показник має власну динаміку змін.

3.3 Визначення відносних показників що є індикаторами стану підприємництва регіону на основі перспективних значень їх абсолютних складових.

3.4 Узагальнення результатів інтегральної перспективної оцінки стану підприємництва регіонів. Цей етап рекомендується виконувати у разі

врахування значної кількості факторів розвитку підприємництва, з визначенням відповідних показників.

4. Оцінка підприємницького потенціалу регіону – здійснюється на основі порівняння результатів оцінки поточного та перспективного стану підприємництва регіону. При цьому, за кожним показником визначаються абсолютні відхилення, що дозволяє не лише оцінити окремі складові підприємницького потенціалу, а й визначити пріоритетність їх реалізації. Результатом цього етапу є виявлений та оцінений потенціал, що може бути представлений як сума абсолютних відхилень його критеріїв (1).

$$I_{\text{ППР}} = \sum_{i=1}^n (N_{\text{PI}} - N_{\text{CI}}), \quad (1)$$

де $I_{\text{ППР}}$ – узагальнюючий показник для оцінки підприємницького потенціалу регіону, частка одиниці;

n – кількість критеріїв оцінки підприємницького потенціалу, од.;

N_{PI} – оцінка перспективного стану підприємництва регіону за i -м критерієм, частка одиниці;

N_{CI} – оцінка поточного стану підприємництва регіону за тим же критерієм, частка одиниці.

Варто відзначити, що зростання та зниження перспективних оцінок критеріїв підприємницького потенціалу порівняно з їх поточними значеннями взаємно нівелюються, тому на етапі розробки заходів з реалізації потенціалу показник (1) потребує декомпозиції.

5. Розробка заходів з реалізації ППР. На цьому етапі до процесу реалізації підприємницького потенціалу залучаються розробники, а результати розробки оформлюються у вигляді техніко-економічних обґрунтувань. При цьому перелік заходів, як правило є обмеженим, бо розробники орієнтуються на програми з розвитку підприємництва.

6. Впровадження заходів з реалізації ППР – базується на результатах попередніх етапів. Особливості впровадження заходів у даному випадку

залежать від: якості управління, складу виконавців та їх кваліфікації, фінансових ресурсів конкретного регіону, пріоритетності завдань відповідно до програм розвитку підприємництва та ін.

7. Оцінка функціонування МРППР – проводиться в процесі застосування механізму що пропонується, шляхом порівняння запланованих та досягнутих результатів. Найбільш раціонально проводити таку оцінку тоді, коли очікуваний термін реалізації потенціалу завершиться повністю (але проміжні результати функціонування механізму також варто оцінювати, що передбачає проведення моніторингу і потребує додаткових ресурсів).

7. Удосконалення МРППР. Зміст цього етапу залежить від того, які нові проблеми виникнуть на території регіону в процесі використання МРППР, бо однією з ключових характеристик будь якого прикладного механізму є його гнучкість, що виражається у здатності реагувати на нові виклики. Необхідність удосконалення визначається мірою вирішення завдань, що ставилися на початковому етапі застосування МРППР.

Виходячи зі змісту етапів впровадження механізму реалізації підприємницького потенціалу регіону пропонується виділити його аналітичну, проєктну та організаційну складові.

Аналітична складова – необхідна для оцінки поточного та перспективного стану регіонального підприємництва з використанням кількісних та експертних методів оцінки, а також для оцінки початкових умов та можливостей розвитку підприємництва на регіональному рівні. Тому описані функції реалізуються аналітиками та експертами (у тому числі – залученими).

Проєктна складова – необхідна для обґрунтування заходів з реалізації виявленого регіонального підприємницького потенціалу і представлена розробниками, що взаємодіють з експертами та аналітиками, але також можуть бути спеціалістами що взаємодіють з органами регіональної влади щодо розробки та виконання програм з розвитку підприємництва.

Організаційна складова – забезпечує результативну взаємодію ключових учасників, що задіяні в процесі реалізації підприємницького потенціалу

регіонів. Ця складова представлена менеджерами, до основних функцій яких належить взаємодія з експертами та організація проведення експертної оцінки; контроль процесів розробки та впровадження заходів з реалізації підприємницького потенціалу регіонів та удосконалення механізму про який йдеться.

Отже, для кожної складової механізму встановлені виконавці ключових функцій, що дозволяє представити зв'язок між етапами впровадження механізму реалізації підприємницького потенціалу регіонів та складовими цього механізму у вигляді так званої матриці розподілу відповідальності (Responsibility Assignment Matrix або RAM), що описує розподіл робіт або етапів проекту між виконавцями (табл. 1).

Таблиця 1. Матриця розподілу відповідальності в процесі застосування МРППР

Етапи застосування МРППР	Складові МРППР та групи виконавців			
	Аналітична		Проектна	Організаційна
	А	Е	Р	М
1. Виявлення можливостей розвитку РП				
2. Оцінка поточного стану РП				
2.1 Експертними методами				
2.2 Кількісними методами				
3. Оцінка перспективного стану РП				
4. Оцінка підприємницького потенціалу регіону (ППР)				
5. Розробка заходів з реалізації ППР				
6. Впровадження заходів з реалізації ППР				
7. Оцінка функціонування МРППР				
8. Удосконалення МРППР				
Забезпечення взаємодії між групами виконавців				

де: А – аналітики; Е – експерти; Р – розробники; М – менеджери.

Розроблено авторами

Коментуючи розподіл функцій між групами виконавців що представлений вище варто відзначити наступне:

По-перше, аналітики задіяні в процесі обробки і узагальнення даних, що характеризують стан і перспективи розвитку підприємництва у конкретному регіоні держави, що і пояснює значну кількість їх функцій та обсяг відповідальності.

По-друге, експерти в межах застосування МРППР виконують лише оцінку можливостей розвитку та стану регіонального підприємництва, не оцінюючи функціонування означеного механізму, бо передбачається що експерти є зовнішніми і залучаються залежно від їх кваліфікації та функцій. Таким чином, їх склад може змінюватися, тоді як оцінювати функціонування МРППР мають фахівці, співпраця з якими є стабільною.

По-третє, забезпечення взаємодії між групами виконавців стосується всього процесу використання МРППР і тому не може вважатися окремим його етапом.

В процесі застосування механізму що розглядається, необхідно приділити значну увагу розробці заходів з розкриття підприємницького потенціалу регіону та оцінці їх результативності. Ці завдання можуть змінюватися залежно від конкретних умов функціонування регіональної економіки, але їх доцільно поділити на групи залежно від змісту. Далі розглянемо групи заходів та показники для оцінки їх результативності.

Організаційні заходи – ініціюються для популяризації підприємництва як виду діяльності, підвищення фінансової грамотності населення, роз'яснення діючим підприємцям змін у чинному законодавстві, організації взаємодії підприємців з потенційними інвесторами та ін. Такі заходи відбуваються у вигляді різних івентів, круглих столів, практичних конференцій. Також до цієї групи варто віднести освітні заходи. Результативність заходів цієї групи пропонується оцінювати з використанням кількості учасників (слухачів) у порівнянні із запланованими показниками; темпів їх зростання (зниження) за

певний період. У цьому випадку особливо важливою є оцінка зворотної реакції від цільової аудиторії на яку орієнтовано заходи.

Заходи з інформаційного забезпечення розвитку підприємництва – передбачають використання інформаційних ресурсів (веб сторінок, застосунків) для інформування підприємців щодо умов їх діяльності у конкретному регіоні та відповідних можливостей (до яких варто віднести консультації у таких сферах як бухгалтерський облік, оподаткування, зміни чинного законодавства, що регламентує підприємницьку діяльність, страхування майна, біржова справа, управління фінансовими ресурсами та ін.). Результативність заходів цієї групи оцінюється з використанням тих же показників що і у попередньому випадку, але враховується кількість використань електронних ресурсів та застосунків (включно із підтвердженою корисністю запитів).

Економічні заходи – у більшості випадків є найбільш дієвими, бо передбачають покращення умов діяльності підприємців з використанням фінансових державних ресурсів. До найбільш розповсюджених заходів цієї групи варто віднести:

- а) зниження рівня податкового тиску на підприємців;
- б) часткове покриття державою вартості кредитів, що видаються підприємцям установами банків.

У обох випадках зниження показників (рівня податкового тиску та розміру відсоткової ставки по кредитах) має приводити до зростання кількості підприємців, що діють на території регіону та їх доходів. Тому для оцінки результативності економічних заходів пропонується використовувати показники еластичності.

Еластичність податкових надходжень ($E_{пн}$) – відображає зростання податкових надходжень у відносному вираженні у розрахунку на кожний відсоток зниження рівня податкового тиску, що виражений середньою ставкою оподаткування (2).

Еластичність доходів підприємців ($E_{\text{дп}}$) – характеризує зростання доходів підприємців у відносному враженні на кожний відсоток зниження вартості банківських кредитів для підприємців (3).

$$E_{\text{пн}} = \frac{\text{Середній темп приросту податкових надходжень}}{\text{Зниження рівня податкового тиску}}, \quad (2)$$

$$E_{\text{дп}} = \frac{\text{Середній темп приросту доходів підприємців}}{\text{Зниження вартості використання позикового капіталу}}, \quad (3)$$

Отже, формування та практичне застосування механізму реалізації підприємницького потенціалу регіонів України з використанням наведених вище рекомендацій дозволить значно підвищити підприємницьку активність, що сприятиме і розвитку національної економіки в цілому.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

1. У статті обґрунтовано актуальність теми дослідження та проаналізовано роботи вітчизняних вчених, де розглядаються різні аспекти розвитку підприємництва на регіональному рівні.

2. Наведено визначення понять підприємницького потенціалу регіону (ППР) та механізму реалізації підприємницького потенціалу регіону (МРППР), який запропоновано визначати як динамічну систему, застосування якої дозволяє реалізувати виявлений підприємницький потенціал регіону з урахуванням впливу на його розвиток внутрішніх та зовнішніх чинників протягом заздалегідь визначеного періоду.

3. Також представлено етапи впровадження, оцінки та удосконалення механізму реалізації підприємницького потенціалу регіону (рис. 1). Особливо відзначено часову обмеженість періоду реалізації підприємницького потенціалу та циклічний характер його використання.

4. У статті виділено складові МРППР та відповідні групи виконавців. Для розподілу функцій виконавців між етапами МРППР застосовано матрицю розподілу відповідальності (табл. 1).

5. Крім того, у роботі виділено групи заходів з підвищення підприємницького потенціалу регіону. Для оцінки результативності заходів кожної з груп наведено економічні показники. Особливу увагу приділено оцінці результативності економічних заходів з використанням показників еластичності (2, 3).

Серед найбільш перспективних напрямків подальших досліджень проблем формування та використання підприємницького потенціалу регіонів України варто відзначити: застосування математичного інструментарію для оцінки потенціалу, впровадження міжнародного досвіду організації підприємницької діяльності, розробку методів оцінки окремих видів підприємницького потенціалу регіонів України та ін.

Література

1. Грудзевич Ю. І. Сутність механізму реалізації підприємницької діяльності та його складових. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Економіка*. 2014. Вип. 25. С. 9-14. URL: <https://ecj.oa.edu.ua/articles/2014/n25/4.pdf>
2. Бессонова С. І. Розвиток регіонального підприємництва з використанням світового досвіду в умовах воєнного конфлікту. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2019. Вип. 3 (36). С. 292-300. URL: [https://economics.kntu.kr.ua/pdf/3\(36\)/31.pdf](https://economics.kntu.kr.ua/pdf/3(36)/31.pdf)
3. Коржов Г. О. Підприємницький потенціал як предмет теоретизування в американській соціології *Український соціум*. 2018. № 3. С. 52-64. - URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/52-64_No-3_Vol-66_2018_ukr.pdf.
4. Krueger, N., Brazeal, D. (1994). Entrepreneurial Potential and Potential Entrepreneurs. *Entrepreneurship Theory and Practice*, Spring, 91-104. URL: <https://bit.ly/3xkeG6A>
5. Проданова Л. В. Потенціал розвитку підприємництва та бізнесу в регіонах України. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 7. С. 567-572. https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/96.pdf

6. Дундук В. Н., Михальчук Л. В. Стан розвитку підприємництва в Україні та Дніпропетровському регіоні. *Культура народів Причорномор'я*. 2013. № 254. С. 74-77. URL: <https://bit.ly/43CvZM9>

7. Щеглюк С. Д., Коломієць О. Г. Особливості та інституційні проблеми розвитку підприємництва регіону. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2016. Вип. 26.6. С. 275-281. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2016_26.

References

1. Hrudzevych, Yu.I. (2014), "The essence of the mechanism of business activity realization and its components", *Scientific Notes of Ostroh Academy National University, "Economics" series*, vol. 25, available at: <https://ecj.oa.edu.ua/articles/2014/n25/4.pdf>, (Accessed 29 Mar 2024).

2. Bessonova, S.I. (2019), "Development of regional entrepreneurship with world experience in a military conflict", *Central Ukrainian Scientific Bulletin. Economic sciences*, vol. 3 (36), available at: [https://economics.kntu.kr.ua/pdf/3\(36\)/31.pdf](https://economics.kntu.kr.ua/pdf/3(36)/31.pdf), (Accessed 29 Mar 2024).

3. Korzhov, H.O. (2018), "Entrepreneurial potential as a subject of theorizing in American sociology", *Ukrainian society*, vol. 3, available at: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/52-64_No-3_Vol-66_2018_ukr.pdf, (Accessed 29 Mar 2024).

4. Krueger, N. and Brazeal, D. (1994), "Entrepreneurial Potential and Potential Entrepreneurs", *Entrepreneurship Theory and Practice*, Spring, available at: <https://bit.ly/3xkeG6A>, (Accessed 29 Mar 2024).

5. Prodanova, L.V. (2016), "The potential for entrepreneurship and business development in the regions of Ukraine", *Economy and Society*, vol. 7, available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/96.pdf, (Accessed 29 Mar 2024).

6. Dunduk, V.N. and Mykhal'chuk, L.V. (2013), "The entrepreneurship development status in Ukraine and Dnipropetrovsk region", *Culture of Black Sea People*, vol. 254, available at: <https://bit.ly/43CvZM9>, (Accessed 29 Mar 2024).

7. Schehliuk, S.D. and Kolomiets', O.H. (2016), "Features and institutional problems of business development in the region", *Scientific bulletin of UNFU*, vol. 26.6, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2016_26, (Accessed 29 Mar 2024).

Стаття надійшла до редакції 03.04.2024 р.